

[0812] Wurd foarôf

Us Wurk sjocht der dizze kear oars út as wenst, want yn dizze ôflevering binne inkeld letterkundige artikels opnomd. Oanlieding ta it útbringen fan dit temanûmer is net allinnich it spitige feit dat de literatuerwittenskip yn ús tydskrift gauris oan 'e krapperein komd is, dêr't no dan lang om let ris wat foar oer set wurde kin, mar ek de winsk om it wittenskiplik ûndersyk fan de Fryske letterkunde te stimulearjen. De redaksje fan dizze 'special' is beheind ta twa persoanen, te witten de beide ûnderskreaunen, dy't yn 2004 saakkundigen op it mêd fan de Fryske letterkunde om in bydrage frege ha. Der wiene gâns entûsjaste reaksjes, dat sadwaande kinne wy de lêzer no dizze rispinge fan acht artikels presintearje.

Wy kinne, tinkt ús, bliid wêze mei it nûmer sa't it der no leit. Net allinnich binne der essays yn gearbrocht fan letterkundigen út ferskillende hoeke wei, mar opfallend is ek it ferskaat yn eftergrûn en ûnderfining fan de auteurs. Wat dat lêste oanbelanget kin der op wiisd wurde dat njonken in nijsgjirrich artikel fan professor emeritus Philippus Breuker in goede earste publikaasje fan de noch foar syn doktoraal Frysk studearjende studint Rieuwert Krol opnommen is. Joke Corporaal, dy't dwaande is mei in dissertaasje oer Anne Wadman, jout yn dit nûmer foar it earst ynsjoch yn de risseltaten fan har ûndersyk. Har bydrage makket jin o sa nijsgjirrich nei de op priemen steande biografy. Dat it letterkundich ûndersyk yn Fryslân beslist net ûndergean sil troch in tekoart oan talintearre ûndersikers bewiist ek it artikel fan Jannie van der Kloet oer de achttjinde-ieuske dichteresse Cynthia Lenige. Wy binne der grutsk op dat de lêstneamde trije auteurs har debút meitsje yn *Us Wurk*. Net ta de debutanten hearre Albertina Soepboer en Doeke Sijens. De as dichteresse nei foaren kommen Albertina Soepboer ha wy oerhelje kinnen om te reflektearjen op Fryske dichtkeunst net op in lyryske, mar op in prozayske wize. Doeke Sijens ferfettet syn ûndersyk nei de skriuwer Reinder Brolsma, diskear mei in stúdzje fan karakters yn dy syn literêr wurk. Fierdersoan binne noch artikels opnomd fan Goffe Jensma en Elizabeth J. Brouwer, dy't as meiwurker by de Fryske Akademy resp. it Frysk Ynstitút rekkene wurde kinne ta it 'establishment' op it mêd fan it ûndersyk nei de Fryske letterkunde. Te neamen falt noch dat earstneamde syn bydrage as besprekartiikel beskôge wurde moat.

De redaksje fan dit nûmer hat de skriuwers de frije hân jûn wat ûnderwerp en wurkwize oangiet, mar mei it each op lêsbereens en beskikbere rom-

te is wol keazen foar artikels fan in frijwat beheinde lingte. Foar de measten jildt dan ek dat se koart en bûnich binne, mar tagelyk biede se dochs ek wer genôch iepeningen foar fierder neitinken en ferfolchûndersyk. De redaksje hopet dan ek dat dizze essays wer ta reaksjes liede sille fan oare ynteressearren. *Us Wurk* stelt syn siden dêr graach foar iepen.

Nettsjinsteande it feit dat de yndertiid útgjene útnoeging frijwat iepen wie, tekenent him yn de opnommen artikels dochs in tendins ôf dy't de redaksje deugd docht. Wy doele hjirre op it feit dat it inge Fryske literatuer-histoaryske ramt loslitten wurdt; oars sein, dat foar ferklearring fan ferskynsels dy't har om de ien of oare reden yn de Fryske letterkunde oppo-nearje, net mear hingjen bleaun wurdt yn it stokramt fan allinnich Frysk-talige teksten. Yn rûchwei it lêste desennium hat him yn dy sin al in fersko-wing foardien dy't net allinnich programmatysk is, mar ek blykt út it sykjen nei antwurden op pregnante letterkundige fragen. Wy noegje de lêzers fan dit 'letterkundenûmer' út om kennis te nimmen fan dy ferskowing en te sjen hoe't Fryske literêre ferskynsels hjirre har plak middenmank de widere wrâld tawiisd krije.

Elizabeth J. Brouwer
Oebele Vries